

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Friderici Iacobi Beyschlagii, Gymnasii, quod Halæ Suevorum est, Adiuncti, & ad ædem S. Mich. Archangeli Catechetæ extraordinarii, Sylloge Variorum Opusculorum

(Programmatvm, Orationvm, Epistolarvm, Poematvm, Dissertationvm, Aliarvmqve Observationvm ...)

Fascicvlos I.II.III.IV.V. Ab Annis MDCC.XXVII.M.DCC.XXVIII.M.DCC.XXIX. Editos, Complexvs. Cvm Indice Triplici.

Beyschlag, Friedrich Jakob

Halae Suevorum, M.DCC.XXIX

XIII. Nova Literaria cum observationibus variis.

urn:nbn:de:gbv:45:1-16134

XIII.

NOVA LITERARIA
cum observationibus
variis.

PETROPOLI.

Suntibus Academiae Scientiarum, in quarta forma, quindecim plagis, luci sunt expositi *Sermones in primo solenni Academiae Scientiarum conventu, die XXVII. Dec. Anni MDCCLXXV. publice recitati.* (a) Dedicati sunt *Catharinae* Protectrici Acad. Scient. & *Russiae Imperatrici*, gloriosissimae nunc memoriae. Praefatio praefixa est, in qua memoratur, Academiam quotannis ternos con-

---

(a) Elegantem & fusam illi quidem recensio- nem nacti iam sunt in *Actis Erud. A. 1726. p. 353. sqq.* & exinde in *Novis Liter. Krausianis, e. a. p. 744. sq. coll. p. 114. & 713. sq.* Sed cum non infrequens sit, unum eundemque librum in pluribus *Ephemeridibus* descriptum legere; (vid. laudata *Nova Liter. 1726. p. 266.*) non veremur horum *Sermonum*, que-

congressus publicos habituram, primum-
que eorum, die S. Catharinæ agendum, ob
impedimenta intercedentia d. 27. Decemb.
1725. celebrari debuisse. Illustrissimam
fuisse primam hanc Panegyrim, cui Seren.
Dux Holfatiæ, Carolus Fridericus, Prin-
ceps Regius, Gentis Ruthenæ Proceres, Vi-
ri ex Senatu, Synodo, Aula & reliquis Im-
perii Collegiis præcipui, ac exterorum Re-
gnorum Administri & ad Augustam Lega-
ti Excellentissimi, circumdati frequentissi-
mo omnis generis auditorum choro, præ-
sentiam suam indulserint. Sermones hos
habuisse Professore[m] Physicæ Experimen-
talis, Georgium Bernhardum BÜLFFINGE-
RVM, eidemque post recitatam de Longitu-
dinum

---

quorum nobis copiam fecit Excell. Dn. Io.
Laur. a Iemgumer Closter, recensionem, pri-
dem, & antequam ea, quæ Lipsiensia Acta
Erud. l. c. ornat, lucem vidisset, a nobis con-
scriptam, postliminio hic exhibere, cum ce-
leberrimi Bülffingeri oratio inter nova no-
stra literaria debitum iure sibi vindicet lo-
cum, quod ille magnum antehac Sueviæ &
Württembergiæ suæ ornamentum fuit, nos
vero subinde nonnulla Suevorum rem litera-
riam illustrantia his nostris Novis liter. inse-
rere nos velle, promissimus.

dinum problemate dissertationem, suo & Sodalium nomine respondisse Iacobum HERMANNVM, Matheseos sublimioris Professore. Sistere Academiam commentationes istas primitiarum loco, pleniorum quoque messem iusto tempore daturam. Scripta est 2. Ian. 1726.

Ipsa deinde sequitur Bülffingeri elegantissima & prolixa oratio, profundam meditationem & ingenium philosophico-mathematicum ubique sapiens.

p. 3 *Primo* sermonis capite (ait p. 3.) breviter enarrabo, quæ literarum a primis in Europa initiis ad usque Academias scientiarum fata? quid Academia Scientiarum? quæ illius curæ? qui usus? quæ circa illas Fundatorum gloria? *Altero* capite specimen destinationum nostrarum methodique in scientiis versandi exhibebo, disquisiturus; an iam eos in Theoria magnetica progressus Eruditi fecerint, ut sufficientem nautico scopo solutionem difficillimi de invenienda Locorum Longitudine Problematis inde liceat reperere? (Id quod in sequentibus iucundissime pariter & doctissime

4. exequitur.) *Sex Periodos* constituit ad fata scientiarum tradenda & monstranda usque

que ad Academias scientiarum constitutas. *Primam* tribuit famosis Græciæ sapientibus; emicuisse in illis ingenium, sed 5. connitens demum; nullos habuisse duces, nullos patronos. *Secundam* Epocham inde ab illis fluxisse longissimam; fœcundam ab initio, sed minus puram, in progressu sterilem, ultimo desinentem in vocabularias lites & barbariem. *Tertiam* inde se oriri, ait, ubi suas scien- 8. tiis curas & patrocinium Imperantes indulserunt: in medio enim fere eius in- 9. tervalli, quod Platonem inter & nos intercessit, publica etiam auctoritate cogi Societates Literarias cœpisse, docendis excolendisque omnis generis disciplinis destinatas, Academias dictas; septimo sæculo Cantabrigiensem, octavo Parisinam, &c. erectas esse. Sed hoc intervallo nec iuventutem, spinis nutritam, & mentem chimæris pastam, ad 10. usum idoneam factam esse publicos, nec disciplinas liberales inventis auctas certis & utilibus. *Quartam* periodum excelsiora quædam superiori sæculo ingenia, inchoare, quæ ausu tantum non heroico perfringere positos auctoritate & con-

con-

consuetudine limites sustinuisſent. *Gal-*
lileum hic primum appellat, Virum in-
 genio & meritis magnum; eiusque syn-
 11 chronum *Ioh. Kepplerum* ipſi iungit, qui-
 bus univerſale illud *Carteſii* ingenium
 ſucceſſerit; qui omnes diſciplinās phi-
 loſophicas (theoreticam, phyſicam nem-
 pe) & mathematicas novis ditarint in-
 ventis iisque præſtantioribus. Sed ſocie-
 12 tate illos invicem etſi privata tantum
 coniunctos malle ſe ſpectare, eiſdem-
 que in unum coëuntibus, *Quintam*
 ſcientiarum periodum abſolvere. In
 Gallia primum Societatis exemplum præ-
 buiſſe *MERSENNVM*, ineunte ſæculo ſu-
 periori; apud quem iam 1610. viros in-
 genio & doctrina præſtantes, qui mathe-
 ſin & phyſicam inprimis excoluerunt,
 cum libitum fuerit, conveniſſe, memo-
 riæ proditum ſit, inter quos *Gaſſendus*,
Carteſius, *Hobbefius*, *Robervallius*, *Paschalis*
 uterque, Pater & filius, *Blondellus*, *alii-*
que fuerint. Similiter deinceps apud
 Illuſtriſſ. *MONMORTIVM*, atque *D. THEVE-*
NOTVM publicos eiſmodi eruditorum
 13 congreſſus fuiſſe celebratos. Veriſimile
 eſſe, hac occaſione celeberrimas *Acade-*
mias

mias passim profeminatas esse ; Oxoniensem, secundum Hamelium, exemplum a Gallis sumsisse, de disciplinis physicis perficiendis sollicitam. Sed quia illis (sola Academia Florentina excepta, quæ magni Hetruriæ Ducis auctoritate fundata, & magnorum virorum fœcunda, Torricellio, Borello, Redi, Bellino, & aliis gloriosa sit) Principum favor & auctoritas adhuc defuerit, hinc *Sextam* periodum *Caroli II.* Regis M. Britanniae auctoritatem inchoare, qui societatem Oxonio *Londinum* transtulerit, privilegiisque auctam suis, ex privata Regiam fecerit. Paucis postea annis, ¹⁴ æmulam Galliae Regis Ludovici magni munificentiam, annitente Illustriss. *Colberto*, Academiam Scientiarum novam *Lutetiis Parisiorum* A. 1666. condidisse, auctam privilegiis non modo, sed fundo etiam faciendis experimentorum impendiis destinato, stipendiisque sociorum, & viris compositam selectis plane & præstantibus, quæ plurimum ad progressus scientiarum physico - mathematicarum contulerit, maxime ex quo virilem ingressa ætatem novis regi legibus

bus cœperit, anno ætatis suæ trigesimo tertio, superioris sæculi ultimo; cui nisi PETRVS (Russorum Imperator) nomen dare suum dignatus fuisset, nulla ab alieno facta gloria posset accedere. Secutam esse Anglicanæ instituta Societatis BORUSSICAM, FRIDERICI, Borussia Regis magnanimi, auspiciis, sub ipsum huius sæculi ingressum, erectam, scopo cum prioribus eodem, nisi quod
15 ex potentissimi auctoris voluntate, humaniores etiam literas suo complecti ambitu teneatur. Ad Parisinæ exemplum proxime NOSTRA accedit, (ait cel. Bülffingerus) incomparabilis PETRI Imperatoris consilio ordinata, & magnæ Catharinæ munificentia eousque perducta, ut ipsa hac Panegyri inchoare publicos congressus possit. Pergit dein orator noster ad enarrandam indolem Academiae Scientiarum, officiaque & usus eius describenda. Deno-
,, tat eo nomine Collegium, quod di-
,, visa inter plures, sed communi consi-
,, lio agentes, opera, perficiendis pro-
,, pagandisque, & applicandis ad usum
16,, scientiis pro cuiusque disciplinae
genio

genio seriam constantemque curam „
 impendit. „ Singula huius definitionis
 membra ulterius deinceps deducit & ex-
 plicat. De comodo eiusdem hæc subiun- 21
 git : neque istud tantum, inquit, Socie-
 tatis commodum est, ut admonentibus
 hortantibusque amicis, noris, cui maxi-
 me rei operam addicere tuam conve-
 niat : maius illud & præstantius est, 22
 quod in ipso opere, utcunque res ce-
 dat, opem a Sociis expectare licet in-
 telligentibus & amicis. Dicam id *in*
exemplo, quale frequentius obtinget. Lu-
 beor ego argumentum attentione di-
 gnum excolere : applico animum in-
 quisiioni, sed hæreo; docet amicus:
 erro; corrigit : despero; redarguit : len-
 tius ago; urget : præcipito; retinet. Si
 quid felici casu, aut fortuna duce asse-
 quor; confirmat ille rationibus: præ-
 stat ipse egregium aliquid; applaudo
 ego, & novo ad similia conctor stimu-
 lo. Equidem nisi hoc modo scientiæ
 altius evehantur; nescio ego, quomo-
 do id sperari amplius possit. De pro-
 pagatione porro agit. Academicæ huic 25
 Societati duplicem scientiarum propaga-
 tio-

tionem incumbere, ait; alteram, qua cognitas antea doctrinas iuventuti inculcare fideliter laboret; alteram, qua veritates, sive speculativas, quas vocant, sive practicas, sua erutas industria, vel cum Eruditis promiscue, vel cum iis, quorum in Republica interest, dilucide
 27 communicet. De usu multiplici deinceps disquirat prolixè, exemplis ex scientiis petitis, iisque manifestissimis. Certum est, ait, illud apud nos noctes
 37 non ideo illustriores esse, quoniam sæculo abhinc *Simon Marius* (b) Germanus, primo, deinde *Gallileus* eodem fere tempore observavit stellam quandam ex Planetarum numero, quam Iovis nomine
 38 indigitamus, gaudere Lunulis quatuor, visui etiam acutissimo, nisi tubis armetur, non conspicuis, varios inter se situs motusque habentibus, (quæ Iovis satellites appellari soleant.) Præsidem Academiae Virum Illustrem esse, ait, Dom.
 43 Laurentium *Blumentrost*, Medicum Augustæ Imperatricis primarium. Ibidem de sua methodo, qua physicam scientiam
 tiam

(b) vide, quæ nos ipsi de Sim. Mario annotavimus in huius Sylloges Fasc. II. p. 446. sqq.

tiam perficere in posterum studere velit, agit: naturam se *interrogaturum*, & *auditurum*; interpretes machinas & sub- 46
 fidia experimentis necessaria se quoque adhibiturum esse. Deinde de *Bibliotheca* numero æque & selectu commendabili; de *Museo* rarioribus naturalibus ex omni terrarum ambitu refertissimo; de *instrumentorum* arte & magnificentia spectabi- 48
 lium apparatu; de omnis generis *numismatum* & *antiquitatum* rara collectione; de *Thesauro pro re anatomica Russchiano*, quædam subiungit, quæ omnia Petri & Catharinæ munificentia Academiae usibus pateant, laudatque hinc humanitatem Celeb. *Schubmacheri*, Augustæ Imperatricis Bibliothecarii doctissimi. Tandem de Petri & Catharinæ rebus præclare gestis pro dignitate agere se posse negat. Habuimus Imperatorem, SE
 inquit, quibuscunque illum modis in-
 tueare, magnum. Oportere Regem esse, & Petro similem, si quis animo velit concipere concentum illum diversissimarum regnandi artium. Non nisi Senatores Imperii, eiusque Administros, Classium Duces, sanctissimam Synodum,

& eos, qui maximis ipsi virtutibus emi-
 54 neant, iudicare de Petro & Catharina
 posse. (NB. Elegantissima figura rhe-
 torica hos omnes alloquitur, ut ipsi iu-
 55 dicent.) Ad extremum nomine Acade-
 miæ, bene precatur, & operam inde-
 62 fessam spondet. P. 62. sqq. Problema at-
 tingit, de quo supra. P. 75. ait: Accidit in
 machinis, quod in moribus: *Scribuntur*
hæc, leguntur hæc; & lecta negliguntur. (c)

* *

Atque hæc est ipsissima recensio mea ora-
 tionis Bülffingerianæ, mense Iunio exeun-
 te, & Iulio ineunte A. 1726. (ita me ve-
 ritas amet!) exarata, quæ si in quibusdam
 locis quoad verba fere cum ea conspiret,
 quam in Actis Erud. reperiri, supra mo-
 nui, L. B. sciat, factum id inde esse, quod
 in utraque descriptione, ipsa interdum cel.
 Bülffingeri verba consulto retenta sunt;
 id

(c) Utinam hoc vitium in literis earumque cul-
 toribus non æque frequenter observaretur!
 Quo de argumento fortassis alio tempore
 nonnulla commentabimur, consiliumque in
 medium proponemus, quomodo aliqua ex
 parte tolli illud vitium, & obstacula varia
 removeri utcunque possint.

id quod inspicienti exemplum ipsum facile patebit. Cætera, quæ laudatus Professor Petropolitanus in altero sermone, orationi subiecto, eruditissime de Longitudinum problemate differuit, quæque suo & Collegarum celeberrimorum nomine, acutissimus Jac. Hermañus ad illa respondit, ea in Actis Erud. tam accurate recensita quoq; sunt, ut lectores iure meritoq; eo remittendi videantur.

HALAE MAGDEB.

De novis destinationibus, quæ auspiciis Serenissimi & Potentissimi Borussiae Regis, in hac celeberrima Academia, ad incrementa studii Anatomici magis magisque promovenda, suscipi in posterum debent, liceat hic transcribere, quæ sub finem anni proxime elapsi, in *Novellis politicis hebdomadariis* (*) quæ Gallico idiomate Lugduni Bat. evulgantur, No. 102. his verbis leguntur.

De Halle le 12. Decembre.

Le Roy de Prusse nôtre trèsgracieux Souverain, ayant fort à coeur l'Avancement de l'Etude Anatomique, le bien de ses Etats en general, &
X x 2 *celui*

(*) Eiusmodi novellarum publicarum originem nuperrime indagare studuit Cl. Heumannus in *Pœciles Tomo II. Lib. IV. p. 522. sqq.*

celui de cete Vniversité en particulier, a fait bâtir ici depuis peu un nouveau Theatre Anatomique, dont l'Inauguration se fit le 6. du courant, par un très beau Discours, que Monsr. George Daniel Coschovvis Professeur Ordinaire en Medecine, Anatomie & Chirurgie, prononça sur l'utilité & la necessité de l'Etude Anatomique, avec l'Aplaudissement general de tout son Auditorio, qui étoit composé des Principaux de cete Ville & d'un grand nombre d'Etudians; Ce Professeur commença en même tems les Demonstrations Anatomiques, par la Dissection d'un Cadavre Masculin; Et afin qu'il ne manque rien pour pousser cete Etude avec succès, Sa Majesté Prussienne a donné des ordres très exprés, que ce nouveau Theatre soit pourveu pendant tout l'Hyver de Sujets suffisans, qui au défaut d'autres lui seront livrés des Hôpitaux de cete Ville, d'où l'on a même deja receu 2. Corps, l'un Masculin & l'autre Feminin; Desorte que les Etudians, qui auront dessein de se pousser dans cete Etude, pourront desormais le faire avec beaucoup de succès, sous la direction dudit Professeur Coschovvis. On a creu faire plaisir au Public, de lui faire part de ce nouvel Etablissement, qui ne peut qu'être d'une fort grande utilité pour Mrs. les Etudians en Medecine.

HALAE SVEVORVM.

Io. Sleidani Commentariorum de statu Relig. & Reip. Carolo V. Cæsare, Libri XXVI. cum eandem mereantur operam, ac ea est, quam Cl. Geisthirt in Historiam *Sleidani de quatuor summis Imperiis* describendam (*) impendit, hanc lubet tecum L. B. communicare notitiam, Sleidani Commentarios A. 1555. Argentorati bis excusos esse in Wendelini Rihelii typographica officina, ita, ut editio princeps in folio, aliaque eodem anno in 8v. prodierit.

Vtramque possideo, sicut & aliam A. 1555. in 8. sine loci mentione, impressam, atque ad exemplum, ut apparet, editionis alterius Argent. in 8v. conformatam, & hæc quidem editio invito exiit Sleidano, qui duabus ex officina Wendel. Rihelii in fol. & 8v. A. 1555. prodeuntibus editionibus, typographorum avaritiæ obicem, velut in antecessum, positurus, admonitiunculam præfixit, quæ una & eadem est in utraque Argent. 1555. expressa. Postquam vero eo-

Xx 3

dem

(*) vid. Nova Lit. 1726. p. 807. Excerpta Novell. Coburg. 1726. p. 252. Heumanni Pœciale, T. II. L. IV. p. 521. coll. p. 538.

dem Anno 1555. aliena emergeret; Mense Augusto sequentis Anni 1556. aliam procuravit editionem ipse Sleidanus, Argentorati in 8v. cui aliam a priori admonitionem, expostulatoriam scil. præfixit, quæ & in editionibus Argentorati 1557. 8v. item 1558. in 8v. ibidem, item 1559. Argent. procufis, adhuc reperitur. Apologia vero Sleidani primum omnium in editione Argentor. de A. 1557. 8v. comparet. Quapropter L. B. monere hic liceat, sperare me posse ex voto Casp. Sagittarii, in Introd. ad Hist. Eccles. Cap. XI. §. XII. p. 116. in recensendis, distinguendis, notandisque quamplurimis Sleidani Comment. editionibus, adde & nonnullis eius operis versionibus describendis, eandem, quam Io. Petrus Titius Thuano præstitit, operam Sleidano quoque, qui id eodem iure promereretur, commodare; cum a me longe plures editiones, quam Sagittarius & Schmidius in Contin. Introd. Sagitt. p. 115. 116. (quorum tamen, uti & aliorum, operam in iis describendis gratissimus agnosco,) hucusque exhibuerunt, collectæ sint. Forte erit tempus, *εάν ὁ Θεὸς θελήσῃ, καὶ ζήσωμεν,* & si hoc institutum eruditis non omnino impro-

impro-

improbari sciam, ut labori, quem vere laborem dixeris, a me ab aliquo tempore suscipi coepto, (cuius propositi Fautorem quendam æstumatissimum, participem per literas reddideram) ob varia autem intervenientia impedimenta seposito, me de novo accingam, postquam observavi, Cl. Tenzelium in Colloq. mensuris 1694. M. Maio, p. 348. idem votum Sagittarianum repetere, & existimare, eiusmodi operam conferendis Sleidani editionibus impertiendam, egregie admodum inservire posse novæ eique pulchræ horum Commentariorum ad A. 1680. continuandorum editioni, quam sub prelo sudare, audivisse se; ait laudatus Tenzelius, quæ vero, nescio cur, adhuc publici iuris non est facta. Præter hanc tot editionum accuratissimam descriptionem, animus sederet, exhibere cum cura quarumvis lectiones variantes, Varillafii quidem commento à Cel. Hardtio iam expulso, apud Seckendorf. in Hist. Luther. parum ponderis addituras; præmittere item, quantum fieri posset, accuratam, cæterisque, quas habemus, verbosiorum de vita, scriptis & meritis Sleidani, ex historia illorum temporum illustrandam commentationem, denique sub-

iicere

iiicere haud paucas, sed non nimis prolixas annotationes ad laudatos Sleidani commentarios, ex quibus nonnullæ margini mei exempli, quo uti soleo, olim sunt adscriptæ, publico haud sane invidendæ. Prodesset quoque Continuatorum eius recensionem ampliorem adiungere, cumque Io. Serranus in suis commentariis ostendat, se suo modo in eorum classem referri, haud sane abnuere, alienum fortassis haud foret, illam notitiam, quam Cel. Le Long in amplissimo opere Bibliothecæ Historicæ Gallia, gallico sermone edito, de iis suppeditat, accessionibus nonnullis illustrandam, pace lectorum adiicere. Ipse certe Serranus in summa rerum Partis I. libris tribus prioribus præmissa; ab eo, inquit, tempore prope incipiamus, in quod Io. Sleidanus Vir doctiss. suos de Reip. & Relig. statu commentarios desit. Alia, quæ huic instituto accedere possent, non inutilia, nec iniucunda, v. g. Epistolæ Sleidani variæ, brevitatis gratia nunc omitto, id potius indicaturus, me quoad pagi nas remissurum esse lectores ad eam Sleid. Comm. editionem, quæ ex officina Theodosii Rihelii in 8v. sine mentione anni, Argentorati, prodiit, & ob copio;

piofissimas notas marginales, aliaque usui accommodatissima est, cuius generis tamen & ipsæ duæ editiones, externa specie sibi simillimæ, discrepantia tamen quadam, a paucis forte dignoscenda, diversæ, prostant. Hac mea, quam innuo, editione, ex tot aliis mihi familiari, qui instructus est, is multum commoditatis sentiet in Lutheranismo Seckendorffii legendo, utpote quem eadem usum esse, collatio paginarum evincit. Alias mea hæc id habet peculiare, certe haud parvi æstimandum, quod, præter notas margini a viro quodam historiarum peritissimo, olim allitas, in titulo quoque splendorem sibi conciliat ab incomparabilis Viri Frid. Hortlederi scriptura, manu sua exarata; veneror enim ibi hæc verba:

Sum Friderici Hortlederi Amfurtbensis.

ALTORFII.

Lucem tandem vidit cel. *Feuerlini* eximius aliquot annorum labor, cuius fructum & me ex parte tulisse præstantissimum, cum Altorfii literarum causa versarer, gratissima mente etiamnum profiteor. Prodiit enim ibi in forma, quam patentem dicere

CON,

consuevimus, *Cursus Philosophiæ Ecclē-
 Eticæ*, h. e. *Historia Philosophica, Arithmetica,
 Geometria, Physica, Pneumatica, Theologia
 naturalis, Ontologia, Logica, Critica, Dida-
 ctica, Ethica, Iurisprudentia naturalis, Pru-
 dentia publica & privata*, XXXVII. Tabu-
 lis, iisque paulo plenioribus, & II. Tabulis
 Figurarum enearum, in usum auditorum deli-
 neata a IACOBO WILHELMO FEVER-
 LINO, *Philosophiæ primæ & rationalis Pro-
 fessore Altdorfino*. Altdorfii, sumtibus Auto-
 ris, prostat Norimbergæ apud Iul. Arnold
 Engelbrecht. An. M. DCC. XXVII.

Aversa tituli pagina sistit Indicem
 XXXVII. Tabularum. Speciminis loco
 iuvat ex Tabula ultima, quæ *Prudentiam
 privatam* in nucleo exhibet, elegantem *Stu-
 diosi* descriptionem excerpere, eamque, tan-
 quam optimum *περπεμπτικόν*, optimis au-
 ditoribus meis commendare, qui post ali-
 quot hebdomades, ex Classe nostra Selecta,
 cuius curam & moderamen Incltyti Sena-
 tus nostri auctoritas biennio abhinc be-
 nignissime mihi commisit, Academias, ad
 capessendum uberiores ingeniorum cul-
 tum, Deo duce salutaturi sunt.

STV.

STVDIOSVS, qui in *Academiis* ex plurimis omnigena eruditionis subsidiis proficere, & innumeras *Syrtes* præternavigare feliciter cupit, **Fines** sibi proponat atque assidue observet, solidam adipisci eruditionem, nec minores facere in virtute ac bonis moribus progressus: hac enim ætate consuetudines adsciscuntur per omnem vitam vix rursus deponenda.

E. ante accessum solícite exploretur, an aptus sit studiis scholasticis, imprimis latina lingua satis instructus, an bene moratus, an sumptibus necessariis gaudeat; pauper non accedat, nisi ingenio, scholastica eruditione & moribus excellat; ineptus omnino arceatur, male preparatus & moratus non sine ephoro mittatur, qui etiam optimis iuuenibus mirum quantum conducit.

In Academia nullam prætermittat scientiam, quæ vel ad præparationem, vel ad Theoriam & Praxin studii sui principalis, vel ad ornatum pertinet, quorsum linguas & exercitia refero.

Audiat Professores in quavis arte excellentes sine interruptione, bono ordine, ut spatium habeat meditandi atque legendi, de dubiis conferat cum eruditis in conversatione & exercitiis disputatoriis.

Non

Non sit facilis in admittendis ad familiaritatem concivibus, evitet familiaritatem sexus feminini, quibus pecunia, studia, honor, sanitas, vita pereunt; raro ludat, conversetur cum paucis honestis commilitonibus.

His obstaculis remotis faciles erunt in religione omnique virtute progressus, quarum fundamenta altius rimabitur cuiuscunque Facultatis Studiosus; longe facilius erit esse bonum civem.

Decori eo magis habeat rationem, quo magis exosi sunt mores plerorumque studiosorum. E. conversetur cum viris decori peritis, regulas decori saepius repetat, seque ad easdem examinet.

Ex Academia non facile sine speciminibus discedat. v. prater plures Institutiones Vitae Academicae, Makarii Collectio Monitorum paternorum ad filios Studiosos.

VIRO
*Nobilissimo, Amplissimo atque
Gravissimo,*
DOMINO
IOANNI IACOBO
BEYSCHLAGIO,

S. R. I. Liberæ & Inclytæ
Reipublicæ Suevo-Halentis

SPLENDIDISSIMO SENATVI
per plura annorum lustra
a Secretis,

Et hoc ipso die, quo huic Fasciculo
Patronum, cui eum dedicaturus eram, quæ-
ro, a Spectatissimis Patriæ Patribus in Inclytum
Senatorum Ordinem non sine sin-
gulari auspicio & omine
cooptato,

*Parenti meo optimo, & innumeris in-
de ab ineunte hoc, quod vivimus, Seculo, collatis
liberalissime in me beneficiis plus quam pater-
nis, de me longe meritissimo, atque
etiamnum optime merenti,*